

Gmina Miejska Żory
44-240 Żory
al. Wojska Polskiego 25
NIP: 6511001647
REGON: 000527316

Żory, 2020-06-15

Ministerstwo
Rodziny,
Pracy i
Polityki
Społecznej
NIP:
5262895101
REGON:
015725935

petycja dotycząca zmiany przepisu art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12marca 2004 r. o pomocy społecznej

petycja dotycząca zmiany przepisu art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12marca 2004 r. o pomocy społecznej

Załączniki:

1. petycja_8120.2_do_MPiPS_zmiana_ustawy_o_pomocy_społecznej(1).docx

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu

Data złożenia podpisu: 2020-06-15T11:23:41

Podpis elektroniczny

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Wnoszący petycję: Gmina Miejska Żory
reprezentowana przez Prezydenta Miasta Żory
Urząd Miasta Żory
Al. Wojska Polskiego 25
44-240 Żory
e-mail: umzory@um.zory.pl

Petycja

dotycząca zmiany przepisu

art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

W imieniu Gminy Miejskiej Żory wnoszę petycję w sprawie podjęcia działań zmierzających do zmiany przepisu art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polegającej na:

- 1) umożliwieniu połączenia ośrodka wsparcia przeznaczonego dla osób starszych z domem pomocy społecznej o połączonych dwóch typach dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób niepełnosprawnych fizycznie albo
- 2) umożliwieniu połączenia ośrodka wsparcia przeznaczonego dla osób starszych z domem pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

W mieście Żory ośrodek wsparcia przeznaczony dla osób starszych Dzienny Dom Senior+ był i nadal jest prowadzony przez Zakład Aktywności Zawodowej „Wspólna Pasja” w Żorach, który jest zakładem budżetowym gminy. Zgodnie z posiadanym stanowiskiem Dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, wyrażonym w piśmie z dnia 5.10.2015 r. o znaku DAS-I.55221.61.2015.OS, do tej pory była to forma akceptowana przez Ministerstwo. W związku z odrzuceniem naszej oferty złożonej w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Moduł II Zapewnienie funkcjonowania placówki Senior+ (I edycja 2020), celem spełnienia wymogów formalnych określonych w ogłoszeniu o konkursie, na podstawie uchwały Nr 260/XVII/20 Rady Miasta Żory z dnia 7 kwietnia 2020 r. Gmina Żory utworzyła ośrodek wsparcia dla osób starszych o nazwie Dzienny Dom Senior+ i włączyła go w strukturę Miejskiego Domu Pomocy Społecznej w Żorach (uchwała miała wejść w życie 1 maja 2020 r.). Jednakże na podstawie rozstrzygnięcia nadzorczego nr NPII.4131.1.450.2020 z dnia 08.05.2020 r. Wojewoda Śląski stwierdził nieważność przedmiotowej uchwały uzasadniając, iż została ona podjęta z istotnym naruszeniem

obowiązującego prawa. Organ nadzoru podniósł, że Miejski Dom Pomocy Społecznej w Żorach jest domem pomocy społecznej o połączonych dwóch typach dla osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych fizycznie i wobec tego nie może zostać połączony z ośrodkiem wsparcia, gdyż nie jest to dopuszczalne w oparciu o przepis art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej. Konsekwencją niedopuszczalności włączenia ośrodka wsparcia dla osób starszych o nazwie Dzienny Dom Senior + w strukturę Miejskiego Domu Pomocy Społecznej w Żorach stało się uznanie przez organ nadzoru, że sprzeczne z prawem jest również utworzenie ww. ośrodka wsparcia, bowiem Rada Miasta Żory nie nadała mu statutu ani nie wyposażyła go w mienie. Gmina Miejska Żory zaskarżyła ww. rozstrzygnięcie nadzorcze do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach.

Przepis art. 56a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej stanowi, że:
„1. Dom pomocy społecznej może być prowadzony w jednym budynku łącznie dla:

- 1) osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych;*
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób niepełnosprawnych fizycznie;*
- 3) osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych fizycznie;*
- 4) osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.*

2. Typy domów pomocy społecznej mogą być łączone w inny sposób niż określony w ust. 1, pod warunkiem usytuowania każdego z nich w odrębnym budynku.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, dom pomocy społecznej świadczy usługi na poziomie obowiązującego standardu odpowiednio dla każdego typu domu.”

Z ww. przepisu wynika, że przepisy zezwalają na łączenie różnych typów domów pomocy społecznej poprzez:

- 1) działalność w jednym budynku - w zakresie wskazanym w art. 56a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
- 2) działalność w odrębnych budynkach, ale w jednej strukturze domu pomocy społecznej – możliwe jest łączenie typów domów pomocy społecznej w każdej konfiguracji.

W przypadku każdego połączenia dom pomocy społecznej powinien świadczyć usługi na poziomie obowiązującego standardu odpowiednio dla danego typu domu.

Miejski Dom Pomocy Społecznej w Żorach (działający pod adresem 44-240 Żory, Os. Powstańców Śląskich 20) jest domem pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i jednocześnie domem pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Co istotne oba ww. typy domu pomocy społecznej mogą działać jednocześnie w jednym budynku (art. 56a ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej), ale mogą działać również w strukturze jednego domu pomocy społecznej, ale w odrębnych budynkach (art. 56a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej).

Przepis art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej stanowi, że gmina może połączyć dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku lub dla osób przewlekle somatycznie chorych z ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób starszych. Z przepisu art. 111a ust. 2 ww. ustawy wynika ponadto, że w przypadku takiego połączenia ośrodek wsparcia działa w strukturze domu pomocy społecznej. Przepisy prawa nie różnicują sposobu i zasad funkcjonowania domów pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i domów pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie. W szczególności takie same są wynikające z przepisów prawa standardy usług świadczonych w obu typach domów.

Stosownie do treści przepisu art. 51 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

„1. Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia.

2. Ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu”.

W myśl przepisu art. 55 ust. 3 ww. ustawy: „Dom pomocy społecznej może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących”.

Z powyższego wynika, że usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, które mogą być świadczone w ośrodku wsparcia mogą być również świadczone w domu pomocy społecznej (i to niezależnie od typu danego domu) również osobom w danym domu niezamieszkującym.

Art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej stanowi, że: „Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających, zwanych dalej "mieszkańcami domu".” Sposób funkcjonowania określonych typów domów pomocy społecznej i obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez te domy określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018r., poz. 734 z późn. zm.). Z treści tego rozporządzenia wynika, że:

- dom pomocy społecznej funkcjonuje w sposób zapewniający właściwy zakres usług, zgodny ze standardami określonymi dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby mieszkańca domu (§ 2 ust.1),
- dom pomocy społecznej, niezależnie od typu, świadczy w takim samym standardzie usługi w zakresie potrzeb bytowych, usługi opiekuńcze oraz usługi wspomagające (§ 5 ust. 1),
- dom dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, poza ww. podstawowymi usługami zapewnia dodatkowe usługi w zakresie potrzeb edukacyjnych (§ 5 ust. 2),
- dom dla osób uzależnionych od alkoholu, poza ww. podstawowymi usługami zapewnia dostęp do zajęć terapeutycznych, treningów, działań motywujących oraz umożliwia mieszkańcom korzystanie ze świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie terapii uzależnień (§ 5 ust. 5 i 6),
- § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia określa szczegółowe warunki, które musi spełnić dom pomocy społecznej (w szczególności zakresie wymagań dla budynku, pomieszczeń, pokoiw mieszkalnych, warunków sanitarnych, wyżywienia organizacji posiłków, pomocy w utrzymaniu higieny osobistej, usług opiekuńczych i wspomagających) i co do zasady nie różnicuje tych warunków ze względu na poszczególne typy domu pomocy społecznej,
- w przypadku domów dla osób w podeszłym wieku i domów dla osób niepełnosprawnych nie zostały nałożone warunki związane z zatrudnianiem dodatkowych pracowników – innych niż w pozostałych typach domów pomocy społecznej (§ 6 ust. 2 pkt 1 i 2),
- warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest posiadanie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, w domu dla osób w podeszłym wieku - nie mniej niż 0,4 na jednego mieszkańca domu, zaś w domu dla osób niepełnosprawnych fizycznie - nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu (§ 6 ust. 2 pkt 3).

Z powyższego wynika, że przepisy prawa nie różnicują standardów jakie mają spełniać domy dla osób w podeszłym wieku i domy dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Nie przewidziano również różnic w zakresie niezbędnego wyposażenia budynku i pomieszczeń, jak również wymogów dotyczących osób świadczących usługi w przypadku obu ww. typów domów pomocy społecznej. Przepisy ustawy o pomocy społecznej wprost dopuszczają prowadzenie w jednym budynku domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych fizycznie (art. 56a pkt 3), co świadczy że między domem pomocy

społecznej dla osób w podeszłym wieku i domem pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie nie ma istotnych różnic. Jedynie w zakresie ilości zatrudnianych pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy przepisy przewidują zróżnicowanie polegające na tym, że w przypadku domu dla osób niepełnosprawnych należy zatrudniać nieco więcej pracowników w porównaniu do domu dla osób w podeszłym wieku. Zatem każdy dom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie będzie jednocześnie spełniał minimalne standardy określone dla domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku.

Co istotne pensjonariusze domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku zazwyczaj obarczeni są również niepełnosprawnością fizyczną z uwagi na swój wiek. Podobna zależność istnieje w przypadku osób korzystających z usług świadczonych przez Dzienny Dom Senior+. Aktualnie prawie wszyscy pensjonariusze Miejskiego Domu Pomocy Społecznej w Żorach są jednocześnie osobami starszymi i niepełnosprawnymi fizycznie z uwagi na ograniczenia wynikające ze swojego wieku. W Miejskim Domu Pomocy Społecznej w Żorach przebywa aktualnie 26 osób, z czego 22 osoby zostały skierowane do domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (w rzeczywistości są to często jednocześnie osoby niepełnosprawne fizycznie) a tylko 4 osoby zostały skierowane do domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie (w rzeczywistości 3 z 4 pensjonariuszy to osoby w podeszłym wieku). Reasumując, w Miejskim Domu Pomocy Społecznej w Żorach przebywa tylko jedna osoba, która jest niepełnosprawna fizycznie i która nie jest jednocześnie osobą w podeszłym wieku.

Oczywistym jest, że przeciętny dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku w praktyce będzie realizował taki sam standard usług jak przeciętny dom dla osób w podeszłym wieku i dla osób niepełnosprawnych fizycznie, bowiem skoro przepisy prawa nie różnicują standardów w obu typach domów pomocy społecznej, to o zakresie usług świadczonych w konkretnym domu decydują wyłącznie indywidualne potrzeby mieszkańców umieszczonych w konkretnym domu (tak § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej). Skoro ustawodawca uznał za możliwe połączeniu ośrodka wsparcia dla osób starszych z domem pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, to żadne racjonalne przesłanki nie powinny decydować, że takie połączenie nie jest możliwe z domem pomocy społecznej dla osób starszych, który jednocześnie jest domem pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Takie połączenie jest zgodne z *ratio legis* ww. przepisu art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. A były nimi: *„Łączenie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zasadne jest jedynie wówczas gdy nie tylko jest to uzasadnione ekonomicznie ale również jest to uzasadnione merytorycznie i daje gwarancje realizacji zadań zgodnie obowiązującymi standardami (chroniącymi osoby wymagające wsparcia), a co nie spowoduje negatywnych konsekwencji dla świadczeniobiorców pomocy społecznej.”* (z uzasadnienia projektu ustawy z dnia 5 września 2016 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw). Połączenie ośrodka wsparcia dla osób starszych z domem pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, będącego jednocześnie domem pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie jest uzasadnione ekonomicznie i organizacyjnie, bo pozwala w pełni wykorzystać potencjał, który posiada dom pomocy społecznej a jednocześnie nie skutkuje tym, że zadania połączonych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej nie będą realizowane zgodnie z obowiązującymi standardami i nie spowoduje żadnych negatywnych konsekwencji dla osób korzystających z usług świadczonych przez łączone jednostki. Co istotne ustawodawca uznał, że dom pomocy społecznej może świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (które mogą być świadczone w ośrodku wsparcia) również na

rzecz osób niezamieszkujących w danym domu. Powyższe prowadzi do wniosku, że nie ma racjonalnych przesłanek do uznania, że niedopuszczalne jest prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych w ramach struktury domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

Skoro przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zezwalają na funkcjonowanie w jednej strukturze organizacyjnej i w jednym budynku domu pomocy społecznej o dwóch typach – dla osób w podeszłym wieku i dla osób niepełnosprawnych fizycznie, to dopuszczalne powinno być także połączenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku z ośrodkiem wsparcia dla osób starszych, mimo że ten dom pomocy społecznej stanowi jednocześnie dom pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Stanowisko odmienne byłoby nie tylko sprzeczne z *ratio legis* wskazanych przez Wojewodę Śląskiego przepisów, ale również utrudniałoby zorganizowanie systemu pomocy społecznej w Mieście Żory w sposób najkorzystniejszy dla osób korzystających z usług jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Połączenie ośrodka wsparcia dla osób starszych o nazwie Dzienny Dom Senior + z Miejskim Domem Pomocy Społecznej w Żorach umożliwiłoby wykorzystanie potencjału działającego już domu pomocy społecznej i pozwalałoby na to, by zadania łączonych jednostek były wykonywane zgodnie z ustalonymi dla tych jednostek standardami a jednocześnie nie skutkowałoby to żadnymi negatywnymi konsekwencjami ani dla pensjonariuszy domu pomocy społecznej, ani dla osób korzystających z usług świadczonych przez ośrodek wsparcia dla osób starszych.

Zważywszy na powyższe wnoszę o podjęcie działań zmierzających do zmiany przepisu art. 111a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polegającej na

- 1) umożliwieniu połączenia ośrodka wsparcia przeznaczonego dla osób starszych z domem pomocy społecznej o połączonych dwóch typach dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób niepełnosprawnych fizycznie, albo
- 2) umożliwieniu połączenia ośrodka wsparcia przeznaczonego dla osób starszych z domem pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych fizycznie.

Z poważaniem

Waldemar Socha
Prezydent Miasta
- podpisano cyfrowo -

Otrzymują:

1 x Adresat

1 x aa